

ΦΥΛΛ. 13

TOM. A.

Η ΠΑΝΔΩΡΑ.

Ο ΑΥΘΕΝΤΗΣ ΤΟΥ ΜΩΡΕΩΣ.

Διήγημα. Υπό 'Α. 'Ρ. 'Ρ.

(Συνέχεια. Ἰδὲ φυλλάδιον 12^{ον}.)

* ΚΕΦ. ΙΖ'.

Τὴν ἐπαύριον ἐξηκολούθησαν τὴν ὁδοπορίαν, ἥτις ἀναπαυτικῶς χωροῦσα, καὶ συνεχῶς διακοπτομένη, ὤρκεσε σχεδὸν τρεῖς ἡμέρας ἀκόμη. Μετὰ δὲ τὴν μεσημβρίαν τῆς τρίτης, ὅταν εἰσέρχοντο εἰς Ἀνδραβίδα, παρετήρησαν γενικὴν κίνησιν εἰς τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ἐορτάσιμον τὴν ὄψιν αὐτῆς, καὶ παρὰ τὸ εὐνήθες ζωηράν. Μόλις δὲ προέβησαν τινὰς ἐκτοστάς βημαίων, καὶ ὁ Κιβιτάνος, εἰδοποιηθεὶς ὑπὸ

Τόμος Α.

τῆς προδραμούσης φήμης, ἔφθασεν εἰς προὔπαντρήσιον.

— Δὲν μοὶ λέγετε, κύριε Δήμαρχε, τῷ εἶπεν ὁ Βιλλαρδουίνος μετὰ τὰς πρώτας τῆς ὑποδοχῆς δεξιώσεις, τί δηλοῖ τῆς πόλεώς σας ὁ παροξυσμός; Δὲν ἤξευρον ὅτι ἔχετε πανήγυριν εἰς τὴν ἐποχὴν ταύτην.

— Δὲν ἔχομεν πανήγυριν, ἀπάντησεν ὁ Δήμαρχος, ἀλλ' ἡ ἐλευσις τῆς ἐπισήμου κυρίας ἀνεπτέρωσεν ὅλην τὴν πόλιν.

— Τῆς ἐπισήμου κυρίας! εἶπεν ὁ Βιλλαρδουίνος μετ' ἐκπλήξεως. Τίνος ἐπισήμου Κυρίας;

— Τῆς πριγκιπέσσης ἣτις ἦλθεν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.

— Σὰς ἦλθε πριγκιπέσσα ἐκ Κωνσταντινουπόλεως! καὶ διατί δὲν με εἰδοποιήσατε, Κύριε Κιβιτάνε;

Ὁ Δήμαρχος ἠτένισε τὸν Βιλλαρδουίνον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς. Ἐπεὶτα δὲ ἀπεκρίθη

Φύλλ. 13

— Μὲ συγχωρεῖτε, Ὑψηλότατε, Σᾶς εἰδοποίησα χωρὶς ἀναβολῆς, ἀλλὰ ὁ ταχυδρόμος μου, διαβάς διὰ τῆς Λακεδαιμόνου δὲν σᾶς ἐπρόφθασε.

— Καὶ ποῖα εἶναι ἡ πριγκιπέσσα ἣτις ἦλθεν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως;

— Εἶναι ἡ ἐκλαμπροτάτη Ἀγνή ἡ Κουρτεναίη.

— Ἀγνή ἡ Κουρτεναίη! εἶπεν ὁ Βιλλαρδουῖνος συλλογιζόμενος καὶ καθ' ἑαυτὸν ὁμιλῶν. Ἀγνή, πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἀνεψιὰ τοῦ αὐτοκράτορος λοιπὸν, ἡ θυγάτηρ τῆς Ἰολάνδης, τῆς ἀδελφῆς του.

— Μάλιστα, Ὑψηλότατε.

— Καὶ πῶς ἦλθε; καὶ μετὰ τίνος ἦλθε;

— Ἦλθε μὲ τρία μεγάλα πλοῖα τοῦ αὐτοκρατορικοῦ στόλου.

— Ἐννοῶ τώρα, εἶπεν ὁ Βιλλαρδουῖνος ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Ροβέρτον. Αὐτῶν τῶν τριῶν πλοίων ἡ ἐμφάνισις μοὶ ἀνηγγέλη ὅταν ἤμην εἰς Βλιζίρι, καὶ ἐξ αἰτίας αὐτῶν, νομίσας ὅτι φέρουσι τὴν ὑμετέραν Ἐξοχότητα, ἔσπευσα νὰ μεταβῶ εἰς Καλαμάταν. — Καὶ τίς συνοδεύει τὴν ἡγεμονίδα; ἠρώτησε τὸν Διοικητὴν.

— Εἰς ἐπίσκοπος, ἀπήντησεν ὁ Διοικητής, καὶ δύο γέροντες ναῖται, ἐπίσημοι εἰς τὴν αὐτοκρατορικὴν αὐλὴν, καὶ λαμπρὰ ἱπποτῶν συνοδεία.

— Ἀλλὰ τί σημαίνει ἡ ἀποστολὴ αὕτη, καὶ ποῦ ἀπέρχεται ἡ ἡγεμονίς, δὲν ἐδυνήθητε ν' ἀνακαλύψετε, Κύριε Δήμαρχε; ἠρώτησεν ὁ Αὐθέντης.

— ὦ! δὲν εἶναι μυστήριον τοῦτο, ἀπεκρίθη ὁ Κιβιτάνος. Ἡ Ἐκλαμπρότης Τῆς ἀπέρχεται εἰς Ἰσπανίαν, νὰ νυμφευθῇ τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα τὸν Βασιλέα τῆς Ἀρραγωνίας. Ἐναντίοι ἀνεμοὶ, καὶ τὶς βλάβη τῶν πλοίων τῆς τὴν ἡνάγκασαν νὰ προσορμισθῇ εἰς Ποντικόν.

— Παράδοξα πράγματα μᾶς διηγείσθε, Κύριε Κιβιτάνε. Ἀλλ' εἰπέτε μοι, τῇ ἀπεδόθησαν ὅλαι αἱ εἰς τὴν γέννησίν της, αἱ εἰς τὴν νέαν της θέσιν ἀνήκουσαι τιμαί; Ὁ υἱός μου Γοδοφρείδος ἐμελλε νὰ ἔλθῃ εἰς Βλιζίρι καὶ Ἀνδραβίδαν διὰ τινὰς ὑποθέσεις. Ἐφθασεν; Ἐξετέλεσε τὰ καθήκοντα τῆς ξενίας πρὸς τὴν εὐγενῆ κόρην τῶν Αὐτοκρατόρων;

— Ἡ Ἐκλαμπρότης του ἐφθασε πρὸ τριῶν ἡμερῶν διευθυνόμενος πρὸς Βλιζίρι. Ἀλλ' ὅταν ἔμαθε τὴν ἀφίξιν τῆς ἡγεμονίδος, ἔμεινε ἐνταῦθα, καὶ ἐτέθη εἰς τὰς διαταγὰς της.

— Εὐτυχὴς σύμπτωσις! ἀνέκραξεν ὁ Βιλλαρδουῖνος. Εἶχον προσέτι μηνύσει εἰς τὴν Ἰσαβέλλαν νὰ ἔλθῃ εἰς Ἀνδραβίδαν ὅπου σκοπὸν ἔχω νὰ μείνω μῆνας τινάς. Ἄν ἐφθανε ταχέως, θὰ ἐδυνάμην ν' ἀνταποκριθῶ ἀξιώτερον εἰς τὴν μεγάλην καὶ ἀπροσδόκητον τιμὴν ἣν μᾶς παρέσχον οἱ ἀνεμοὶ καὶ ἡ τύχη.

— Ἀλλ' ἡ Αὐτῆς Ἐκλαμπρότης, εἶπεν ὁ Δήμαρχος, ἐφθασεν ἀπὸ σήμερον τὸ πρωί.

— Ἐφθασεν! εἶπε περιχαρῶς ὁ Βιλλαρδουῖνος. Ἀγαθὴ τύχη. Θέλομεν δυνήθῃ λοιπὸν νὰ προσφερθῶμεν πρὸς τὴν ὑψηλὴν ἡμῶν ξένην οὐχὶ ὡς ἀγροῖκοι! Καὶ εἰς τοῦτο θέλετε συντελέσει, Κύριε Κιβιτάνε.

— Καλὸς οἰωνός, εἶπεν ὁ Πετραλεῖφας εἰς τὸ

ὄρις τοῦ Βιλλαρδουῖνου. Ἡ τύχη συνεκάλεπεν εἰς τὴν ἑνώσειν τῶν παιδίων μας μάρτυρας ἐπισημετάτους.

Ὁ Βιλλαρδουῖνος τῷ ἐσφιγξέ τὴν χεῖρα φιλικῶς χωρὶς ν' ἀποκριθῇ. Ὅταν δὲ ἐφθασαν ἐμπρὸς τῆς θύρας του,

— Ἀ! ἐλησμόνησα νὰ σᾶς ἐρωτήσω, εἶπε πρὸς τὸν Δήμαρχον. Ὁ ἐπίσκοπος Ὡλένης εἶναι εἰς Ἀνδραβίδαν;

— Μάλιστα, ἀπεκρίθη αὐτός, ρίψας νέον βλέμμα περιεργείας εἰς τὸν Βιλλαρδουῖνον· ἐδῶ εὐρίσκεται.

— Τότε πέμψατε νὰ τὸν εἰδοποιήσῃτε ὅτι ἦλθον, καὶ θέλω νὰ τὸν ἰδῶ. Καὶ ἐνθυμηθῆτε νὰ προπαρασκευάσῃτε τὴν πόλιν σας ὅσον πολυτελέστερον δύνασθε. Αὐρίον ἐλπίζω νὰ ὑποδεχθῶμεν ἐδῶ τὴν Ἐκλαμπροτάτην ἀνεψιὰν τοῦ Αὐτοκράτορος.

Μετὰ ταῦτα ὁ ἀνέβη εἰς τὴν ἡγεμονικὴν οἰκίαν του, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν ἐπισημοτέρων ἐκ τῶν ὀπαδῶν του· καί, ἂφ' οὗ παρουσίασεν αὐτοὺς εἰς τὴν Ἰσαβέλλαν, ἣτις ἐδέχθη τὴν Ἀνναν εἰς τὰς ἀγκάλας της μὲ ἀληθῆ χαρὰν καὶ στοργὴν μητρὸς, ὁ μὲν Πετραλεῖφας μετὰ τῆς ἐκγόνου του ἀπεσύρθησαν εἰς τὴν οἰκίαν των νὰ ἀναπαυθῶσι, τὸν δὲ Ροβέρτον κατῴκισεν ὁ Βιλλαρδουῖνος παρ' ἑαυτοῦ.

— Φίλοι, εἶπεν ὁ ἱππότης τῆς Καμπανίας πρὸς τὸν Νόννον καὶ τὸν Ραιμόνδον μετ' ὧν κατεκλείσθη εἰς τὸ δωμάτιόν του. Ἰδοὺ, ἀπέρχομαι ὡς ἦλθα λοιπὸν· ἐσβέσθησαν ὡς ἀπατηλὴ λάμψις αἱ προσδοχίαι τοῦ μεγαλείου, τὰ ὄνειρα τῆς φιλοδοξίας. Ἀδιανοῦν δὲ αὐτά. Ὁ ἱππότης τὴν δόξαν του φέρει μετ' ἑαυτοῦ, καὶ τὸ μεγαλεῖόν του εἰς τὴν αἰχμὴν τῆς λόγχης του. Ἐν ὅσῳ ὑπάρχουν ἐχθροὶ τῆς χριστιανοσύνης, ὑπάρχει θέρος δόξης ἄφθονον διὰ τοὺς ἀνδρείους. Ἐν μόνον τρομάζω, τὴν κοπτεράν μάχαιραν τοῦ γελοίου· εἰς τὴν Γαλλίαν δὲν ὑπάρχει ὄπλον φοβερώτερον ἀπ' αὐτό. Ἐλθὼν ὡς κεκρυγμένος τοῦ αὐθεντικοῦ θρόνου μνηστήρ, ἀπερχόμενος ὡς παιδίον ματτιγωθέν, ποῖαν ἐξαίρετον σαρκασμοῦ ὕλην δὲν θέλω παρέξει εἰς τὰς αὐλικὰς ἐχίδνας. Αἱ γυναῖκες θέλουσιν ὁμιλεῖν περὶ ἐμοῦ μετὰ μειδιάματος, καὶ τὸ ὄνομά μου θέλει ἴσως περάσει εἰς τῶν Τρουαδούρων τὰ ᾄσματα.

— Μὴ βλέπετε, εἶπεν ὁ Ροβέρτος, τὴν θέσιν σας ὑπὸ μελανὰ χρώματα. Ἦλθετε εἰς τὴν Πελοπόννησον ὑπακούσαντες εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ Ὑψηλοτάτου θεοῦ σας. Ἐπράξατε πᾶν ὅ,τι ἡ φρόνησις, πᾶν ὅ,τι τὸ καθήκον ἀπῆται· ἀλλὰ περιστάσεις ἀνεξάρτητοι τῆς θελήσεώς σας σᾶς ἀνεχαίτισαν καθ' ὁδόν, καὶ τότε πάλιν ἐσεβάσθητε τὴν βουλὴν τοῦ αὐθέντου καὶ θεοῦ σας, καὶ ἀπὸ ὑπέρτατον κινούμενοι τιμῆς αἴσθημα, ἀγογγύστως καὶ γενναίως παρητήθητε τοῦ αὐθεντικοῦ θρόνου, ὃν ἐστέλλεσθε νὰ καταλάβητε. Αὕτη οὐχὶ σαρκασμῶν, ἀλλὰ παντὸς ἐπαίνου εἶναι ἀξία διαγωγὴ.

— Παρηγορεῖς τὴν ἀθυρίαν μου, φίλε Ραιμόνδε, ἀπεκρίθη ὁ Ροβέρτος, καὶ μοὶ ἐμφυσᾷ θάρρος διὰ τὴν ἐπιστροφὴν μου· ἦσαν ὅμως, πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν, δυστυχεῖς αἱ περιστάσεις τῆς ὁδοπορίας μας.

— Τῷ ὄντι ὑπέλαβεν ὁ Νόννος, ὅστις ἐφαίνετο

πολὺ ἀποβαλὼν τῆς ἀρχαίας ἀνυπομονησίας καὶ μεμφοιρίας του. Τῷ ὄντι, δὲν ἤξεύρω τις βόσκανος ὁφθαλμὸς μᾶς εἶχε μαγεύσει· διότι μᾶς ἐπολέμουν ἡ φύσις καὶ ἡ τύχη, ἐν ᾧ οἱ ἄνθρωποι μᾶς ἦσαν προθυμότατοι καὶ φιλοφρονέσαστοι. Δὲν δυνάμεθα ν' ἀρνηθῶμεν ὅτι ὁ Δοῦξ τῆς Βενετίας προσφέρθη ὅπως ἴσως πρὸς ὀλίγους ἡγεμόνας προσφέρεται· ὅτι ὁ διοικητὴς τῶν Κορρῶν ἐβλάψεν ἀπὸ ζήλου ὑπερβολὴν, καὶ ὅτι ὁ Βιλλαρδουίνος ἔτρεχεν ὄρη καὶ κοιλάδας διὰ νὰ σᾶς ἀπαντήσῃ πρὸ τοῦ ὀρισμένου χρόνου· ἀλλ' ἀφ' οὗ οὐρκνόθεν ἐθεσπίσθη, ὡς φαίνεται, ν' ἀναβληθῇ ἡ συνέντευξις σας, δὲν ἐδύνατο, χωρὶς νὰ παραβῇ τὸ καθήκον τῆς ὑποταγῆς νὰ μὴ διαμείνῃ ὅπου τὸν διετῆρει τοῦ κυριάρχου ἡ θέλησις. Παράδοξοι καὶ δυστυχεῖς συγκυρίαι!

— Ἀλλὰ, εἶπεν ὁ Ραιμόνδος, ἀποτεινὼν πρὸς τὸν Ῥοβέρτον νεῦμα συνεννοήσεως, ἂν ὁ σκοπὸς οὗτος δὲν εὐωδῶθῃ, ὑπῆρχεν ἄλλος, ἀνεξάρτητος αὐτοῦ, καὶ ἀρκεῖ ὅπως δικαιολογήσῃ τὴν ἐλευσίαν σας εἰς Πελοπόννησον...

— Φίλτατε, ἀπεκρίθη ὁ Ῥοβέρτος, κινῶν τὴν κεφαλὴν. Αἱ συγκυρίαι, ὡς τὰς ὀνομάζει ὁ Νόννος, ἢ ὅπως ἄλλως θέλεις ἢ πρέπει νὰ τὰς ὀνομάσωμεν, εἶχον ἐν καλὸν ἀποτέλεσμα ἐπ' ἐμοῦ, ὅτι μὲ κατέστησαν ὅπως οὐδ' ἐξυδερκέστερον. Σᾶς ἔλεγον ὅτι φοβούμαι τοῦ γελοίου τὸ ὄπλον. Ἀρκεῖ ἡ μία ἀκίς του, δὲν θέλω νὰ τὸ καταστήσω δίσομον. Ἄν ἡ Πελοπόννησος δὲν μὲ θέλῃ Αὐθέντην τῆς, οὐχ ἤττον ἢ Ἄννα δὲν μὲ θέλει σύζυγόν τῆς. Ἡ Πελοπόννησος ἔχει τὸν ἐκλεκτὸν τῆς· ἴσως καὶ ἡ Ἄννα. Ὅσον φθονηταὶ καὶ ἂν εἶναι ἀμφοτέραι, ἅς μὴ τὰς ταραξώμεν. Θ' ἀπέλθω ὡς ἤλθα, ἐκτὸς μόνον ὅτι θὰ εἶμαι ἐστερημένος τῆς συνοδείας σας.

— Καὶ πῶς! δὲν θὰ μᾶς ἐπιτρέψῃτε νὰ σᾶς συνοδεύσωμεν; ἀνέκραξεν ὁ Ραιμόνδος.

— Ὅχι, φίλοι μου, ἀπεκρίθη ὁ Ῥοβέρτος. Διὰ σᾶς τὸ στάδιόν σας εἶναι ἐδῶ· δὲν ὑπάρχει λόγος ὅπως τὸ διακόψῃτε. Ἐγὼ δὲν ἔχω γωνίαν εἰς τὸν ἥλιον νὰ σᾶς δώσω. Πρέπει νὰ μείνητε, σὺ, Νόννε πλησίον τοῦ Πετραλείφου, σὺ, Ραιμόνδε, μετὰ τοῦ Βιλλαρδουίνου. Ἐπιτρέψόν μοι νὰ σᾶς συστήσω εἰς τοὺς δύο Αὐθέντας. Ἄν δύναιμι νὰ σᾶς εἶμαι χρήσιμος, δὲν θέλω νομίσει ὅτι ἐταπεινώθην.

Ὁ Ραιμόνδος ἔλαβε τὴν χεῖρά του καὶ, φέρων αὐτὴν σχεδὸν εἰς τὰ χεῖλη του, τῷ εἶπε μὲ φωνὴν ἐξερχομένην ἐκ τῆς καρδίας του

— Ἄν ἀπωλέσατε τὸ στέμμα τοῦ ἡγεμόνος, ἔχετε ὁμῶς, καὶ αὐτὴν δὲν θέλετε ἀπολέσει, ἡγεμόνος καρδίαν.

Ἐνῷ δὲ ἐγίνετο ἡ συνδιάλεξις αὕτη, ὁ σεβασμιώτατος ἐπίσκοπος Ὡλένης παρουσιάζετο εἰς τὸν Αὐθέντην τοῦ Μωρέως.

— Λοιπὸν, φίλτατε Βενέδικτε, εἶπεν ὁ Βιλλαρδουίνος, τὰ καθ' ἡμᾶς τὰ ἔμαθες ἤδη...

— Οὐτε εἶχον ἀνάγκην νὰ τὰ μάθω, ἀπήντησεν ὁ νέος ἱερεὺς. Τὰ προσέβλεπον.

— Ἄς ἰδῶμεν τώρα τὰ καθ' ὑμᾶς. Ὑπάρχει καὶ νὺν Ἰχνος ἐλπίδος;

— Ἰχνος; ὁλος ἥλιος! εἶπε θριαμβεύων ὁ Βενέδικτος. Ἡ ἰδέα ἦτον ἐπινόιά μου, καὶ ἔχω ὑπὲρ αὐτῆς φιλοστοργίαν ἐφευρετοῦ.

— Ἀλλὰ, εἶπεν ὁ Βιλλαρδουίνος, ἐλπίζεις ὅτι ὁ Αὐτοκράτωρ δὲν θέλει παροργισθῇ, ὅτι ὁ πατήρ τῆς, ὁ πλησιέστερος συγγενὴς του καὶ πιθανῶς τοῦ θρόνου διαδόχος, δὲν θέλει μνησικαχῆται;

— Ὁ αὐτοκράτωρ, ἀπεκρίθη ὁ ἐπίσκοπος Ὡλένης, ἤξεύρει ὅτι τὰ γενόμενα οὐκ ἀπαγίνονται· καὶ ὅτι συμφερώτερον τῷ εἶναι νὰ ἔχῃ τὸν Αὐθέντην τοῦ Μωρέως συγγενὴ μᾶλλον παρὰ ἐχθρόν. Ὅτι θέλει κροτήσῃ καὶ βροντήσῃ σοὶ τὸ ὑπόσχομαι. Ἀλλ' ἀφ' οὗ πραῦνθῃ ὁ πρῶτος παροξυσμὸς τοῦ θυμοῦ, τότε ἡ ἀκαταμάχητος ἀνάγκη θέλει ψυχράνῃ τὴν κρίσιν του, καὶ τότε θέλει ἐννοήτῃ ὅτι κακῆς πολιτικῆς εἰσηγήσεις τὸν παρέσυραν εἰς βῆμα ἐπιτροπᾶς, καὶ ὅτι ἡ τύχη ἦτον σοφωτέρα τῶν συμβούλων του. Ὅταν δὲ ἀποθάνῃ ὁ Αὐτοκράτωρ, — ὁ θεὸς δοίῃ αὐτῷ μακράϊωνα βίον, — ἔταν ὁμῶς ἀποθάνῃ, ὁ Ἐξοχώτατος Ῥοβέρτος ὁ Κουρτεναῖς, ἂν, ὡς πιθανόν, ἐκλεχθῇ διαδόχος του, ἀντὶ νὰ μνησικαχῇ ἐπὶ ματαίῳ, θέλει ἀνοίξῃ τὰς βασιλικὰς του ἀγκάλας καὶ ἐγκλείσει εἰς αὐτὰς τὴν θυγατέρα καὶ τὸν γαμβρόν του. Τέλος πάντων εἰς ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους δέδοται τὸ παρόν· τὸ μέλλον εἶναι εἰς τοῦ Θεοῦ τοὺς κόλπους. Ἄς πράττωμεν ὅ,τι ὀφείλομεν ἢ ὅ,τι δυνάμεθα, τὰ λοιπὰ διαθέτει ἐκεῖνος!

— Ἀνθρώπε τοῦ Θεοῦ, εἶπεν ὁ Βιλλαρδουίνος, μὲ κατέπεισες· ἀλλὰ πρέπει νὰ σ' εἰπῶ ὅτι εἰς τοῦτο συνετέλεσεν οὐχ ἤττον ἢ καλὴ μου θέλησις ἢ ἡ εὐγλωττία σου. Δὲν μοὶ εἶπες ὁμῶς παῖα εἶναι ἡ βάσις τῶν ἐλπίδων σου. Ἰσως μόνῃ ἡ φιλαυτία ἐφευρετοῦ.

— Ὅχι, Ὑψηλότατε· ἀλλὰ χίλια ἄλλαι ἀντὶ μιᾶς. Πρῶτον ἡ φιλαρέσκεια τῆς Ἀγνῆς, χάριν ἐλάττωμα, τείνον δίκτυα, εἰς ᾧ πολλάκις ὁ πλέκων ἐμπλέκεται. Δεύτερον ἡ δικαία τῆς ἀποστροφῆς πρὸς τὸν γάμον δι' ὃν στέλλεται· τρίτον, τοῦ Γοδοφρείδου τὸ ἀνδρικὸν κάλλος, ἡ εὐγενὴς εὐπρέπεια, ἡ εὐγλωττος περιπάθεια· τέταρτον ἡ ἀρχαία σχέσις μου πρὸς τὸν ἐπίσκοπον Ραιδεστοῦ ὅστις συνοδεύει τὴν ἡγεμονίδα, καὶ ἀγαπῶν αὐτὴν περιπαθῶς, τὴν βλέπει μὲ λύπην τοῦ θωσιζομένην εἰς τοῦ Αὐτοκράτορος τὴν πολιτικὴν πέμπτον τέλος τὸ βαλάντιον τῆς ὑμετέρας Ὑψηλότητος, δι' οὗ θέλομεν ἔχει πολλὰ τῶν ὅσα δὲν ἔχομεν.

— Πολλὰ καλὰ. Βλέπω ὅτι εἰς σαθρὰ δὲν πατεῖς. Ἀπόψε εἶμαι ἀπυθνημένος· αὐριον ὁμῶς ἀπὸ πρωῒας θὰ ὑπάγωμεν εἰς Ποντικόν. Θὰ μὲ συνοδεύσης, φίλτατε ἐπίσκοπε;

— Εἰμί, Ὑψηλότατε, εἰς τὰς διαταγὰς σας. Σᾶς εὐχομαι ἀνάπαυσιν δι' ἀπόψε, καὶ ἐπιτυχίαν δι' αὐριον.

— Ἡ εὐχή σας, ἅγιε Πάτερ. Καὶ ἀνεχώρησεν ὁ ἀρχιερεὺς.

Τὴν ἐπιούσαν ὁ ἥλιος ἀνέτελλε μόλις, καὶ ὁ Αὐθέντης μετὰ τοῦ Ῥοβέρτου, μετὰ τοῦ υἱοῦ του Γοδοφρείδου, καὶ μετὰ πολλῶν βαρόνων, διευθύνθη πρὸς τὸν λιμένα τοῦ Ποντικοῦ, ὅπου ἀφίχθη μετὰ δύο ὥρας, καὶ ἀμέσως ἐπιβὰς εἰς τοῦ φρουρίου τὰς λέμ-

βους, ἀνέβη εἰς τὰ πλοῖα μετὰ τῆς συνοδίας του.

Ἡ Ἀγνή, κάλλος ἔχουσα ἡγεμονικὸν καὶ μεγαλοπρεπές, καὶ τριούτον, ὥστε ἐπέβαλλεν ἐκ πρώτης ὄψεως σέβας ἐνταυτῷ καὶ ἀγάπην, ὑπεδέχθη τὸν αὐθέντην μετ' ἐντελεστικῆς χάριτος, μεμιγμένης μετ' αἰδήμονος ἐκφράσεως υἱικοῦ σεβασμοῦ. Μετὰ μακρὰς συνδιαλέξεις ἀφορώσας τὴν Πελοπόννησον, τὸ Βυζάντιον, τὸν πατέρα τῆς Ῥοβέρτου τὸν Κουρτεναῖον, ὃν ὁ Βιλλαρδουῖνος εἶχε γνωρίσει ὡς ἓνα τῶν ἀνδρειοτέρων τοῦ σταυροφορικοῦ στρατοῦ, τὴν μητέρα τῆς Ἰολάνδην, ἣτις ἦν ἡ φρονιμωτέρα τῶν γυναικῶν ὅσαι περιεκάθητο περὶ τὸν θρόνον τῶν Αὐτοκρατόρων, ὁ Αὐθένης τὴν προσεκάλεσε νὰ καταβῇ εἰς τὴν ξηρὰν, καὶ νὰ μείνῃ εἰς τὴν οἰκίαν του, ὑπηρετούμενη ὑπὸ τῆς συζύγου του, ὅσον καιρὸν ἐμελλόν τὰ πλοῖα νὰ διαμεῖνουν εἰς Ποντικόν.

— Σὰς εὐχαριστῶ, Ὑψηλότατε, διὰ τὴν φιλόφρονά προσφορὰν σας, εἶπεν ἡ εὐγενὴς κόρη, καὶ ἐπεθύμουν πολὺ νὰ ἰδῶ τὴν Ἀνδραβίδα, καὶ νὰ πατῶ εἰς στερεὰν μᾶλλον παρὰ νὰ κυλίωμαι εἰς τὰ κύματα. Ἐπεθύμουν δὲ νὰ γνωρίσω καὶ τὴν Ἐκλαμπροτάτην Κυρίαν Ἰσαβέλλαν, περὶ ἧς τοσούτους ἐπαίνους ἤκουσα παρὰ τῆς μητρὸς μου, ἀλλὰ, κατὰ δυστυχίαν, φοβούμαι ὅτι πρόκειται ν' ἀποπλεύσωμεν ταύτην τὴν νύκτα.

Καὶ ταῦτα λέγουσα ἐπτέναξε βαθέως.

— Μὲ λυπεῖτε μεγάλως, ἀπεκοίθη ὁ Βιλλαρδουῖνος ἡ Ἰσαβέλλα θέλει εἰσθαι ἀπαρηγόρητος, ἂν τὸσον κατεσπευσμένως ἀναχωρήσῃτε χωρὶς νὰ σὰς ἰδῇ. Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἄρα γε τρόπος νὰ μᾶς χαρίσῃτε ὅκον μὴ κἄμμιαν ἡμέραν; Εἶναι βέβαιον ὅτι ὁ ἄνεμος εἶναι τὸσον οὐριος;

— Ἄν οἱ πλοίαρχοι ἐγνωμοδύτουν τὸ ἐναντίον, ἤθελον εἰσθαι εὐτυχῆς, ἀπεκρίθη ἡ Ἀγνή.

— Ἰδοὺ εἰς ἱππότης, ὅστις εἶδα ὅτι ὠμίλει μετὰ τῶν πλοίαρχων, ὑπέλαβεν ὁ Βιλλαρδουῖνος. Ἦμπορεῖ ἴσως νὰ μᾶς εἰπῇ τί φρονοῦν.

Καὶ νεύσας πρὸς τὸν Ῥοβέρτον, ἱστάμενον ὀλίγον ἀπωτέρω,

— Κύριε ἱππότα, τῷ εἶπε, σὰς εἶδα συνδιαλεγόμενον μετὰ τῶν πλοίαρχων. Τί φρονοῦσι περὶ τοῦ καιροῦ, καὶ πότε στοχάζονται ν' ἀποπλεύσωσιν;

— Ὑψηλότατε, ἀπεκρίθη ὁ Ῥοβέρτος θρασέως, δὲν ὠμιλήσαμεν περὶ τούτου. Ἄν διατάττῃτε ὁμῶς, θέλω τοὺς ἐρωτήσαι.

Καλέσάτε τοὺς ἐδῶ, διέταξεν ὁ Αὐθένης καὶ πρὸς τὴν Ἀγνὴν ἀποτεινόμενος, ἂν δὲν ἐφοβούμην τὴν ὀργὴν σας, εἶπε γελῶν, δὲν ἤξεύρω τί θὰ μ' ἐμπόδιζεν νὰ τοὺς κλείσω εἰς τὸ καλὸν ἐκεῖνο φρεῦριον τοῦ Ποντικοῦ, διὰ νὰ τοὺς μαθῶ νὰ κηρύττωσι τὸν ἀνεμὸν οὐριον, καὶ κατεπαίγουσαν τοῦ ἀπόπλου τὴν ὕδραν.

— Ἄν ἠθέλετε νὰ μὲ φυλακίσῃτε καὶ ἐμέ, ἀπεκρίθη μετὰ τοῦ αὐτοῦ ἤθους ἡ Ἀγνή, νομίζω ὅτι θὰ ἦμην εὐτυχεστέρα παρὰ εἰς αὐτὰς τὰς κινήτας φυλάκας, αἵτινες τίς οἶδεν ἂν οὐχ ἦττον εἰς φυλάκην μὲ φέρωσι.

Ἀμα δὲ ἦλθον οἱ πλοίαρχοι, προσκληθέντες ὑπὸ

τοῦ Ῥοβέρτου, ὁ Βιλλαρδουῖνος τοῖς ἐπρότεινε τὴν αὐτὴν ἦν καὶ πρὸς ἐκεῖνον ἐρώτητην.

Οἱ δὲ πλοίαρχοι ἐκίνησαν τὴν κεφαλὴν τιωπῶντες.

— Πῶς! ἠρώτησεν ὁ Βιλλαρδουῖνος.

— Ἐκλαμπροτάτη, εἶπεν ὁ ἕτερος αὐτῶν, μὴ ὀργισθῆτε καθ' ἡμῶν δι' ὅ,τι εἶναι ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεώς μας. Σήμερον τὸ πρωῒ, ἰδόντες τὸν οὐρανὸν αἰθριον καὶ γαληνιαῖον τὴν θαλάσσαν, ἐπιτεύσαμεν ὅτι θέλει ἐκβάλλει ὁ κόλπος, καὶ ὅτι τὸ ἐπέρας θέλομεν δυνηθῇ ν' ἀποπλεύσωμεν. Ἀλλὰ βλέπετε ἐκεῖ εἰς τὸν ὀρίζοντα τὸ λεπτὸν ἐκεῖνο νέφος, ὡς λευκὴν γραμμὴν;

— Ὅχι, ἀπεκρίθη ἡ Ἀγνή, τρέφουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸ δειχθέν μέρος τοῦ οὐρανοῦ.

— Δὲν εἶναι παράδοξον, ὑπέλαβεν ὁ ἄλλος πλοίαρχος. Διὰ νὰ διακρίνῃ τὰ τοιαῦτα σημεῖα, ἀπαιτεῖται ἐξητηκήμενος ὀφθαλμὸς ναύτου. Ἐκεῖνο τὸ νέφος, Ἐκλαμπροτάτη, προαγγέλλει σφοδρὸν νότον, καὶ δὲν νομίζομεν ἀσφαλές ν' ἀποπλεύσωμεν ἐνῷ αὐτὸς ἀπειλεῖ.

— Τόσῳ ὀλιγώτερον μάλιστα, ἐπρόσθεσεν ὁ πρῶτος πλοίαρχος, καθ' ὅσον παρετήρησα ὅτι τὸ πλοῖον τοῦτο εἶχει εἰς τὰ ὕψηλα ἀναγκὴν ἐπιδιορθώσεων τινῶν ἄλλως ὁ πλοῦς ἐπ' αὐτοῦ δύναται νὰ ἀποβῇ ἐπικίνδυνος.

— Διορθώσατέ το, εἶπεν ἡ Ἀγνή περιχαρῶς δὲν ἀνθίσταμαι εἰς τοῦτο οὐδὲ ὀργίζομαι παντελῶς. Φροντίσατε περὶ τῆς ἀσφαλείας, ὅχι περὶ τῆς διαρκειᾶς τοῦ πλοῦ.

— Θέλω σὰς πέμψει τέκτονας καὶ ἐργαλεῖς, ἂν ἔχητε ἀνάγκην αὐτῶν, εἶπεν ὁ Βιλλαρδουῖνος. Ἦδη ὁμῶς, ἐπειδὴ εἶναι προφανές ὅτι δὲν ἀποκλείετε σήμερον, ἡ Ἐκλαμπροτάτης τῆς θέλει ἐκαταλείψει τὰ πλοῖα μέχρι τῆς ἀναχωρήσεως. Σὰς παρακαλῶ ἐπίσης, Κύριοι, νὰ μᾶς συνοδεύσῃτε εἰς Ἀνδραβίδα.

Ἐπειτα δὲ, ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς τῆς Ἀγνῆς, τὴν ὠδήγησεν εἰς τὴν λέμβον, καὶ ἀφ' αὗ ἀπέβησαν, ὁ υἱὸς τοῦ Γοδοφρείδου τὴν ἀνεβίβασεν εἰς χρυσόστρωτον ἵππον ὅστις καὶ περιέμενε, καὶ οὕτω διευθύθησαν πρὸς τὴν Ἀνδραβίδα. Καθ' ὁδὸν δὲ, ἐν ᾧ ἡ Ἀγνή διελέγετο μετὰ πολλῆς ζωηρότητος καὶ, ὡς ἐφαίνετο, μετὰ πολλῆς οἰκειότητος μετὰ τοῦ Γοδοφρείδου, πλησιάζας ὁ Ῥοβέρτος πρὸς τὸν Αὐθέντην καὶ δείξας αὐτῷ ἐν λευκὸν σημεῖον μόλις διακρινόμενον εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπάνω τῆς θαλάσσης,

— Ἠξέυρατε, τῷ εἶπεν, Ὑψηλότατε, πόσου τιμᾶται ἐκεῖνο τὸ νέφος;

— Πόσου; ἠρώτησε μειδιῶν ὁ Βιλλαρδουῖνος.

— Χιλίων ὑπερπύρων.

— Ἐλπίζω, ἀπεκρίθη ὁ Αὐθένης, νὰ μὴ εἶναι πολλὰ.

ΚΕΦ ΙΗ'.

Ὁ δὲ Κιζικίνος ἐξετέλεσεν εὐσυνειδήτως διαταγὰς τοῦ Αὐθέντου, καὶ ἡ Ἀνδραβίδα, ἣτις, ὡς εἶδομεν, ἀκινεῖτο ἀπ' ἧς στιγμῆς ἀφίχθησαν τὰ αὐτοκρατορικά πλοῖα εἰς τὸν λιμένα, ἐστολίσθη ὡς νύμφη.

καὶ ἐκφυδαντὶα ὡς μεθύουσα. Αἱ οἰκίαι εἶχον ἐξωθεν πλουσίους τάπητας καταπεπτασμένους, στέφανοι ἀρέμαντο εἰς ὅλας τὰς θύρας καὶ τὰ παράθυρα, ἄνθη ἐστρώννουν τὰς ὁδοὺς, καὶ ἀψίδες κατακόσμοι ὑψούντο εἰς τὰς τρεῖς ὁδοὺς, ἐπ' ὧν ἦσαν παρταγμέναι μουσικαὶ χορεῖαι, καὶ ὅθεν κατήρχοντο χεῖμαρροι μελῶν καὶ ἁγμάτων. Ἡ φιλόφρων αὕτη ὑποδοχὴ ἤρεσεν εἰς τῆς Ἀγνῆς τὴν ὄρεσιν, τὴν ἀκοήν καὶ τὴν καρδίαν. Πρέπει ὁμοίως νὰ ὁμολογηθῇ ἔτι ἀπὸ τοὺς τάπητας καὶ τὰ ἄνθη περισσότερον τὴν ἑτερπεν ἢ εὐπρεπὴς ὕψις τῆς ἀνδρικήας καλλονῆς τοῦ Γοδοφρείδου, ὅστις ἵππειε πλησίον τῆς, ἀπὸ τὰ μουσικὰ μέλη περισσότερον ἢ φωνὴν του, ἥτις ἐψύθυζεν εἰς τὸ οὖς τῆς, καὶ ἀπὸ τὰς βασιλικὰς τέλους τιμᾶς οἱ γλυκεῖς καὶ λεπτοὶ ἔπαινοι οὐκ ἀπέτεινε εἰς αὐτήν.

Εἰς τὸν αὐθεντικὸν οἶκον ἐδέχθη τὴν Ἀγνὴν ἡ Ἰσαβέλλα εἰς τὰς ἀγκαλίας τῆς, καὶ τῇ παρουσίᾳ τῆς Ἄννας καὶ τὸν Πετραλεῖφον· μετὰ ταῦτα δὲ παρῆλθεν ὅλη ἡ ἡμέρα εἰς εὐωχίας καὶ διασκεδάσεις καθ' ἃς ὁ Βιλλαρδουίνος τῇ ἐδαψίλευε πάσας περιποιήσεις, ἡ ἐπέτρεπε τὸ καθῆκον τοῦτο εἰς τὸν υἱὸν του, ὅταν αἱ δημόσιαι ἀσχολίαι ἀπῆλθον τὴν παρουσίαν του. Τὸ δὲ πλεῖστον τῆς νυκτὸς παρῆλθεν εἰς χοροὺς, εἰς φωτοχυσίας, καὶ εἰς δεῖπνον, οὗ τὴν πολυτέλειαν ἐξετίμησαν ἐπαξίως οὐ μόνον οἱ ἱππότες καὶ οἱ βαρόνοι τῆς συνοδίας τῆς Ἀγνῆς, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ Ναῖται καὶ ὁ ἐπίσκοπος Ραιδεστοῦ.

Τὴν νύκτα ἐκείνην ἡ Ἀγνή ἔμεινε παρὰ τῆς Ἰσαβέλλης πρὸς ἣν ἐκ τῆς πρώτης στιγμῆς εἶχεν αἰσθανθῆ θυγατρὸς σέβας καὶ φίλης αἰσθήματα. Ἄν δὲ καὶ ἐρχομένη ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως, ἥς οὐχὶ ἀνωτέρα ἀλλ' οὐδ' ὁμοία δὲν ὑπάρχει θέσις ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλλὰ μετὰ τὴν μακρὰν καὶ ὀχληράν τῃ θαλάσσο πλοίῳν ἦτον ἀκόρεστος βλέπουσα τὸν αἰθριὸν ἐκεῖνον οὐρανὸν τῆς Πελοποννήσου, καὶ ἀναπνέουσα τὰ ἐαρινὰ ἀρώματα τῶν ἀγρῶν, καὶ ὅταν τέλος ὁ ὕπνος κατῆλθεν ἑλαφρῶς εἰς τοὺς βεβαρυμένους τῆς ὀφθαλμοῦς, ἡ φαντασία τῆς, ἐρηγοροῦσα, τῇ παρίστα τὸν ἐπίγειον παράδεισον, ὅλον κατὰφυτον ἀπὸ ἀττέρας κορμαμίνους εἰς τοὺς κλάδους τῶν δένδρων, καὶ ἐαυτὴν περιπατοῦσαν ἐπὶ ἀνθέων ἀδαμαντίνων, καὶ προσερχόμενον πρὸς αὐτὴν ἄγγελον φέροντα φωτεινὸν θώρακα καὶ ἀκτινοβολοῦσαν περικεφαλαίαν, ἄγγελον ὅστις ἐκελάδει μὲ φωνὴν ἀηδόνος, καὶ ὅταν ἤγειρε τὴν προσωπίδα τοῦ κράνους του, εἶχε τοῦ Γοδοφρείδου τοὺς χαρακτῆρας. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἡ σκηνὴ ἠλλαιώθη καὶ τῇ παρέστησεν ἑαυτὴν ἐντὸς κινήτης φυλακῆς, ἥς ἐξωθεν ἠκούοντο ὕλακαὶ ἀνέμων, καὶ κραυγαὶ ὠρυομένων θηρίων. Μετὰ ταῦτα δὲ τὴν ἐξήγαγον τῆς φυλακῆς ἄνθρωποι ἄγνωστοι καὶ δυσμενεῖς, τὴν ἐδέσμευσαν μὲ ἀλύσεις, καὶ τὴν περιέφερον ἐν θριάμβῳ. Ἡ εἰκὼν δὲ αὕτη τοσαῦτον τὴν κατέπληξεν, ὥστε ἐντρομος ἐξύπνησε, καὶ εὔρε τοὺς ὀφθαλμούς τῆς ὑγροὺς ἀπὸ δάκρυα· ἀλλ' ἅμα ἠτένισε τὴν ἤδη ὑπογελωσαν αὐγὴν, καὶ ἤκουσε τὰ πτηνὰ πτερυγίζοντα εἰς τὰ δένδρα, καὶ ἀνεπόλησεν ὅτι εὐρίσκεται ὑπὸ στέγην προσφιλῆ καὶ φιλόξενον, ὅταν μάλιστα εἶδεν ἀνοιγομένην τὴν θύραν καὶ εἰσερχομέ-

νην τὴν Ἰσαβέλλαν νὰ τῇ εὐχηθῇ τὴν καλὴν ἡμέραν, τὸ μεῖδιμα ἐπανῆλθεν εὐθὺς εἰς τὰ χεῖλη τῆς.

Μετὰ μίαν ὥραν δ' ἐκάθητο μετὰ τῆς οἰκογενείας τοῦ Βιλλαρδουίνου εἰς πρό-εσμα ὑπὸ τύτικον ἀναδενδράδα, ὅταν εἰσελθὼν ὁ ἐπίσκοπος Ραιδεστοῦ μετὰ τῶν δύο Ναϊτῶν τῶν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, τῇ παρουσίασε τὸν ἐπίσκοπον Ὀλένης, ὅστις τοὺς παρηκολούθει.

— Ὁ Σεβασμιώτατος φίλος μου, εἶπεν ὁ παρουσιάων, ἦτον πρὸ ὀλίγου εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπου εἶχε τὴν τιμὴν νὰ ἰδῇ τὴν ὑμετέραν Ἐκλαμπρότητα.

— Πῶς! εἶπε μετὰ χάριτος ἡ Ἀγνή, δὲν ἔχετε ποτὶς ἀνάγκην νὰ μοὶ παρουσιάσητε τὴν σεβασμιότητά του; εἴμεθα παλαιοὶ γνώριμοι. Ἀπὸ τῆς σεβασμιότητάς του ἔλαβον τὰς πρώτας μου ἐντυπώσεις περὶ τῆς Πελοποννήσου, ὅταν περιέγραφεν αὐτὴν καὶ τοὺς κατοίκους τῆς εἰς τὴν μητέρα μου μέζωφραν εὐγλωττίαν.

— Ἡ Αὐτῆς Ὑψηλότης, ἀπεκρίθη ὁ Ἐπίσκοπος Ὀλένης, εὐπρεσεῖτο νὰ μὲ ἀκούῃ ἐπίσεικῶς καὶ νὰ μ' ἐμψυχόνῃ. Ὁμολογῶ δὲ ὅτι εἶμαι τῷ ὄντι προκάτειλημένος ὑπὲρ τῆς Πελοποννήσου καὶ ὑπὲρ τῶν κατοίκων τῆς, δηλ. ὑπὲρ τινῶν τῶν κατοίκων τῆς.

— Ἄν ἤμην ἱππότης, εἶπεν ἡ Ἀγνή, ὁμολογῶ ὅτι ἐκεῖναι αἱ διηγήσεις σας θὰ διήγειρον τὴν ζήλοτύπίαν μου.

— Τοῦτο τοῦλάχιστον μοὶ συνέβη, ἀπεκρίθη ὁ Ἐπίσκοπος, ὅταν ἤμην εἰς Σαραγόσσαν. Οἱ ὑπερήφανοι Ἰσπανοὶ θὰ μ' ἔκαλον ζῶντα ὡς αἰρετικόν, ἂν δὲν ἔπαυον ἐπαινῶν τοὺς αὐθέντας μου.

— Πῶς! εἰς Σαραγόσσαν! ἦρθε, Σεβασμιώτατε, εἰς Σαραγόσσαν;

— Ἦτον πέρσαι, ἀπεκρίθη ὁ Βιλλαρδουίνος, τινὰς μῆνας πρὶν ἔλθῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν.

— Ὡ! εἶπεν ἡ Ἀγνή, προσκιομένη εὐθυμίαν, διὰ νὰ κρύψῃ ἴσως πόσον αἰ ἐντὸς τῆς διεγειρόμεναι ιδέαι δὲν ἦσαν εὐθυμοί. Δὲν μοὶ λέγατε, τί εἶδους ὄντα ἐκλαμβάνουσιν αἱ Ἀρράγωνιοι τὰς ἡγεμονίδας τῆς Κωνσταντινουπόλεως; Βεβαίως τοιοῦτον θηρίον ποτὲ δὲν ἐπάτησε τὴν γῆν των.

— Μὲ συγχωρεῖ ἡ ὑμετέρα Ἐκλαμπρότης, εἶπεν ὁ Ἐπίσκοπος. Ἡ μάμμη τοῦ Μεγαλειστάτου Δὸν Ἰακώβου, τοῦ μέλλοντος ὑμετέρου συζύγου, ἦτον ἡγεμονίς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ περιέργως μάλιστα ἦτον ἡ τύχη τῆς.

— Ὡ! δὲν μοὶ τὴν λέγετε; ἀνέκραξεν ἡ Ἀγνή. Ἐπιθυμῶ περὶ νὰ τὴν μάθω.

— Τὴν Εὐδοξίαν, ἀπεκρίθη ὁ ἱερεὺς, θυγατέρα τοῦ αὐτοκράτορος Ἐμμανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ, καὶ ἀδελφὴν τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξίου, ἐζήτησεν εἰς γάμον ὁ Δὸν Ἀλφόνσος, βασιλεὺς τῆς Ἀρραγωνίας, ὁ πάππος τοῦ Μεγαλειστάτου Δὸν Ἰακώβου. Ὁ αὐτοκράτωρ ἐδίστασε κατ' ἀρχὰς νὰ τὴν πέμψῃ πρὸς ἄνθρωπους ἀγνώστους, ξένους καὶ τὰ ἦθη καὶ τὴν γλῶτταν, εἰς τόπους μεμακρυσμένους, ὅπου πάσχουσαν δὲν ἐδύνατο νὰ τὴν παρηγορήσῃ, τυραννουμένην δὲν ἰσχυρὴ νὰ τὴν βοηθήσῃ. Ἀλλὰ...

— Οἱ πολιτικοὶ λόγοι, διέκοψεν ἡ Ἄννα, ὑπερί-

σχυσαν μέχρι τέλους καὶ ἡ Εὐδοξία ἐστάλη θῦμα αὐτῶν;

— Καὶ ἡ Εὐδοξία ἐστάλη θῦμα αὐτῶν, ἐπανελάβεν ὁ Ἐπίσκοπος Ὡλένης. Ἐστάλη δὲ μετὰ λαμπρᾶς συνοδίας, μετὰ ἐπισκόπων καὶ μεγιστάνων, καὶ ἐπὶ πλοίων βασιλικῶν· καὶ ὅπου διήρχετο, οἱ λαοὶ συνέρρεον ν' ἀσπασθῶσι τὴν μέλλουσαν βασιλισσάν τῆς Ἀρράγωνίας. Ἀλλὰ συνέβη ὅ,τι συνήθως συμβαίνει εἰς τὰς μακρὰς καὶ ἐπικινδύνους θαλασσοπορίας, νὰ μὴ φθάσῃ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν περιμένετο. Ὅταν δὲ τέλος ἐφθασεν, εὔρε, τί νομίζετε; ὅτι ὁ μέλλων σύζυγός τῆς, διὰ ν' ἀποδείξῃ ὅτι οἱ Βασιλεῖς τῆς Ἀρράγωνίας δὲν περιμένουσιν, εἶχε νυμφευθῇ ἄλλην, τὴν κόρην τοῦ Βασιλέως τῆς Καστίλιας.

— Καὶ ἡ Εὐδοξία, ἠρώτησεν ἡ Ἀγνή, ἐν ᾗ ἡ φωνὴ τῆς ἐπληροῦτο δακρύων, δὲν ἀπέθανεν ἀπὸ ἀγανάκτησιν καὶ ἀπὸ ἐντροπῆς;

— Δὲν ἀπέθανεν, ἀπεκρίθη ὁ Ἐπίσκοπος, ἀλλ' εὗρεν εὐφρύτερον ἐκδικήσεως τρόπον. Εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Σαρράγος διέπρεπε μετὰ τῶν ἱπποτῶν Γουλιέλμος ὁ ἐκ Μοντεπελιέρου. Νέος λαμπρὸς, ὠραίος, εὐγενὴς τὴν καταγωγὴν, φήμην κεκτημένος ἀνδρείας, εἶχε πᾶν ὅ,τι ἐδύνατο δικαίως νὰ θέλῃ τὴν καρδίαν νέας κόρης, ἀλλὰ βασιλόπαις δὲν ἦτον. — «Τὸ εἰλεῖπον αὐτῷ στέμμα θέλω τῷ δώσει ἐγώ», εἶπεν ἡ Εὐδοξία, καὶ εἰς οὐδένα λόγον τῶν συμβούλων καὶ ἀπαδῶν τῆς θελήσασα νὰ πεισθῇ, ἐνυμφεύθη τὸν Γουλιέλμον.

— Γενναία κόρη, εἶπεν ἡ Ἀγνή.

— Ἀλλὰ ἄφρων διαγωγὴ, ἀπήντησεν εἰς τῶν συνοδευόντων αὐτὴν Ναϊτῶν.

— Εἶχε τὴν φρόνησιν τῆς καρδίας, παρετήρησεν ὁ Ἐπίσκοπος Ῥαιδεστοῦ, ἥτις πολλάκις εἶναι ὀξύτερη καὶ τῆς φρονήσεως τοῦ νοός.

— Τοῦτο συνέβη καὶ εἰς τὴν περίστασιν ταύτην, εἶπεν ὁ ἐπίσκοπος Ὡλένης· ὁ Γουλιέλμος ὑπῆρξεν ἀνὴρ ἐνδοξος καὶ τιμώμενος γενικῶς, καὶ τὴν θυγατέρα τοῦ Μαρίαν ἐνυμφεύθη ὁ υἱὸς τοῦ Δὸν Ἀλφόνσου, Δὸν Πέτρος, ὁ μετ' αὐτὸν βασιλεύσας τῆς Ἀρράγωνίας, ὁ πατὴρ τοῦ Μεγαλειοτάτου Δὸν Ἰακώβου.

— Καὶ ἴδετε ὅλην τὴν βασιλικὴν οἰκογένειαν; ἠρώτησεν ἡ Ἀγνή μετὰ τινα δισταγμὸν, καὶ σφοδρῶς ἐρυθριῶσα.

— Ἦμην καθ' ἑκάστην εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Σαρράγος, ἀπεκρίθη ὁ ἀρχιερεὺς, καὶ ὁ Μεγαλειότατος Δὸν Ἰακώβος μὲ ἐτίμα ἐξόχως διὰ τῆς εὐνοίας του.

— Προήρχετο τοῦτο ἀπὸ εὐσέβειαν; Εἶναι αὕτη μία ἀπὸ τὰς ἀρετὰς του, ἠρώτησεν ἡ Ἀγνή, ἔχουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους εἰς τὸ ἔδαφος.

— Ἰσως κατὰ μέρος καὶ ἀπὸ εὐσέβειαν, ἀπήντησεν ὁ Βενέδικτος, κυρίως ὁμως ἀπὸ ἄλλην τινὰ περίστασιν. Εἰς Ἰταλίαν, εἶχον ἀγοράσει ἐπίτηδες καὶ ἐπρόσφερα εἰς τὸν Δὸν Ἰακώβον ἓνα μικρὸν ξύλινον ἵππον, ὅστις ἐκινεῖτο δι' ἐλατηρίων. Ἦ αὐτοῦ Μεγαλειότης τόσον εὐφροσύνην διὰ τὸ μικρὸν δῶρον τοῦτο, ὥστε ὅλας τὰς ὥρας τῆς ἡμέρας ἐκάθητο εἰς τὸ νῶτον τοῦ ἵππου του, καὶ περιεφέρετο ἄνω καὶ

κάτω εἰς τὰς βασιλικὰς αἰθούσας· ὅταν δὲ ἤρχόμην εἰς τὴν αὐλὴν, ἐρρίπτεν ἄμέσως μὲ μεγίστην χάριν τὰς μικρὰς ἀλλὰ σεβαστὰς χεῖράς του περὶ τὸν τράχηλόν μου, καὶ μὲ κατερίλει.

— Πῶς, Σεβασμιώτατε, πότε ἦσθε εἰς Ἀρράγωνίαν; ἠρώτησεν ἡ Ἀγνή μὲ φωνὴν τρέμουσαν.

— Πρὸ ἐνὸς ἔτους, ἀπεκρίθη ὁ Βενέδικτος, ὡς εἶχον τὴν τιμὴν νὰ εἰπῶ εἰς τὴν ὑμετέραν Ἐκλαμπρότητα.

— Καὶ ποίαν ἡλικίαν ἔχει ὁ Δὸν Ἰακώβος; ἠρώτησεν ἡ Ἀγνή.

— Εἶναι ὀλίγον νεώτερος ἀπὸ τὴν ὑμετέραν Ἐκλαμπρότητα, ὑπέλαβεν ὁ προλαλήτας Ναϊτῆς. Ἀλλ' εἰς τὰς εὐγενεῖς φύσεις αἱ ἀρεταὶ δὲν περιμένουσι τὴν ἡλικίαν.

— ὦ! ἀναμφιβόλως εἶναι νεώτερος, εἶπεν ὁ ἐπίσκοπος Ὡλένης. Ὅταν ἦμην εἰς Σαρράγος δὲν ἦτον ἀκόμη ἐπτὰ ἐτῶν. Τώρα πρέπει νὰ πλησιάσῃ τὸ ὄγδοον.

— Ἡ Ἀγνή ἐγένεν ὠχρὰ ὡς κηρός.

— Σᾶς εὐχαριστῶ, Σεβασμιώτατε, εἶπε. Μᾶς διεσκαδάσατε διὰ τῶν διηγήσεών σας.

Καὶ ἐγερθεῖτα, ἐνευσε διὰ τῆς χειρὸς ἀποχαιρετισμὸν πρὸς τοὺς δύο ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς δύο Ναϊτάς, οἵτινες προσκυνήσαντες ἀνεχώρησαν.

Ἡ δὲ Ἀγνή, τὸν καύτωνα προφασισθεῖτα, ἠγέρθη, καὶ ἐβυθίσθη μόνη εἰς τὰς πυκνὰς δεινροστομίας τοῦ κήπου, χωρὶς κανεῖς νὰ τὴν παρακολουθήσῃ.

Μετὰ ἐν τέταρτον ὁμως, ἐπειδὴ ἡ ἀπουσία τῆς παρεστίνετο, ὁ Γοδοφρείδος ἀνησυχῶν ἠγέρθη καὶ αὐτὸς ἐπὶ τινὶ προφάτει, καὶ πλανηθεὶς ἐπ' ὀλίγον ὑπὸ τὰ δένδρα, τὴν ἀπήντησε τέλος καθημένην εἰς τὴν ρίζαν ἐνὸς αὐτῶν, καὶ κλαίουσαν.

Ἡ Ἀγνή, ἅμα τὸν εἶδεν ἀνέστη καὶ ἠθέλησε νὰ σπογγίσῃ κρυφίως τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς.

— ὦ! μὴ κρύπτετε τὰ δάκρυά σας ἀπὸ ἐμῆ· εἶπεν ὁ Γοδοφρείδος περιπαθῶς. Ἀφετέ τα νὰ σταλάξωσιν εἰς ἀφωσιωμένην καρδίαν, καὶ ἂν εἶναι δεδομένον εἰς ἀνθρώπον νὰ στερεύτῃ ἀγγέλου δάκρυα, τὴν ζωὴν μου θέλω δώσει διὰ τοῦτο προθύμως, καὶ τὴν εὐτυχίαν μου εἰς τὸν κόσμον τοῦτον καὶ εἰς τὸν ἄλλον.

— Μὲ στέλλουν σφάγιον εἰς τὸν βωμὸν τῆς φιλοδοξίας των, ἀνέκραξεν ἡ Ἀγνή, μὴ δυνηθεῖτα νὰ καθέξῃ νέαν ποταμὸν δακρύων, ἐστεμμένην τροφὴν τοῦ βασιλικοῦ νηπίου! Ἠπάτησαν τὴν μητέρα μου! Μὲ παραδίδουσιν εἰς τοῦ κόσμου τὸν ἐμπαυγμὸν! Μὲ στέλλουσιν, ἀντὶ νὰ τῷ στείλωσι ξυλίνους ἵππους καὶ χρυσὰ νευρόσπαστα.

— Ἀλλὰ δὲν θέλετε δεχθῇ τὴν τοιαύτην ταπείνωσιν, εἶπε μετ' ἀναδραχούλης ὀργῆς ὁ Γοδοφρείδος. Αὕτη ἡ ἀκαίσιος θυσία δὲν θέλει ἐκτελεσθῇ, δὲν θέλετε ὑπάγει εἰς Ἀρράγωνίαν.

— Δὲν θέλω ὑπάγει! εἶπε μὲ φωνὴν πνιγρὰν ἡ Ἀγνή. Πῶς! μετὰ τὴν πολὺχροτον αὐτὴν ὁδοπορίαν μου, ἂν ἐν θριάμβῳ περιέφερα τὴν δυστυχίαν μου εἰς ὅλην τὴν ἀνατολήν, εἶναι δυνατόν κατηργημένη νὰ

επιστρέψω; Καὶ ἂν ἐπιστρέψω, πῶς θὰ προσβλέψω εἰς τοὺς συγγενεῖς μου, πῶς θὰ με δεχθῇ ὁ αὐτοκράτωρ; Εἰς μοναστήριον θέλει με κατακλείσει ὡς ἐνοχον ἐσχάτης προδοσίας ἐκεῖ εἰς τοὺς στεναγμοὺς καὶ τὸ σκότος νὰ διέλθω τὴν μαρτυρούσαν ζωὴν μου. ὦ! τὸ βλέπω, πρέπει, πρέπει νὰ ὑποκύψω εἰς τὴν τύχην μου, καὶ μίαν ἔχω ἐλπίδα, ὅτι αὐτὴ ταχέως θέλει κλέψει τὸν παρήγορον, τὸν ἐλευθερωτὴν θάνατον!

Καὶ κρουνοὶ δακρύων ἔρρευσαν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς της.

— ὦ! μὴ κλαίετε! ἀνέκραξεν ὁ Γοδοφρείδος, τολμήσας νὰ λάβῃ τὰ ἄκρα τῶν δακτύλων της εἰς τὰς χεῖράς του. ὦ! μὴ κλαίετε! Εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκείνους μόνον οὐράνιοι ἀκτῖνες, μεῖδιμα μόνον φαιδρότητος πρέπει νὰ λάμπῃ, ὅχι κατὰ δάκρυ καρδιοδόρον.

— Συγχωρήσατέ με, εἶπεν ἡ Ἀγνή, ἀπομάπτουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς της. Ἐννοῶ πόσον ἀπρεπὴ καὶ παιδαριώδης εἶναι ἡ διαγωγὴ μου. Ἐπρεπε νὰ νικήσω τὴν καρδίαν μου. Τί δικαίωμα εἶχον νὰ σᾶς δείξω τὴν θλίψιν μου; ἀλλ' εἶμαι μόνη· ἀλλὰ δὲν ἔχω μητρὸς οὐδὲ ἀδελφοῦ καρδίαν εἰς ἣν νὰ ἀνοιχθῇ ἡ καρδία μου. Ὁ οἶκτός σας πρὸς ἐμὲ προὐκάλεσε τὴν ἀπερίσκεπτον ἐπίδειξιν τῆς ἀπελπισίας μου.

— ὦ! μὴ ἐπιτρέψετε εἰς τὴν ἀπελπισίαν νὰ σᾶς κυριεύσῃ, εἶπεν ἱκετικῶς ὁ Γοδοφρείδος. Θωρακισθῆτε με γενναιότητα! Τὴν Εὐδοξίαν ἐνθυμηθῆτε! Ἡ θέσις της δὲν ἦτον ἡ θέσις τῆς Ἐκλαμπρότητός σας;

— Ἡ Εὐδοξία! . . . εἶπεν ἡ Ἀγνή, καὶ προσήλωσεν ἀτενῶς καὶ σιωπῶσα τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὴν γῆν.

— Ἡ Εὐδοξία, ἐπανελάθεν ὁ υἱὸς τοῦ Βιλλαρδουίνου· ἐννοῶ τί θέλετε νὰ εἰπῆτε. Ἡ Εὐδοξία, εὗρεν ἄνδρα γενναῖον ὅστις τὴν ἔσωσεν ἀπὸ τὴν ταπεινώσιν. Ἀλλὰ καὶ γενναιότης ἂν δὲν ὑπῆρχε πλέον ἐπὶ τῆς γῆς, εἰς τίνας καρδίαν ἐν μόνον βλέμμα σας δὲν ἤθελε τὴν ἐξάψει; Ἀμα τὰ χεῖλη κινήσετε, μύριους θέλετε ἔχει ἀνθ' ἐνὸς ὑπαρασπισίας. Τίς δὲν θέλει νομίσαι ὅτι τῷ ἡνεώχθησαν αἱ πύλαι τοῦ παραδείσου, ἂν τῷ ἐπιτρέψῃτε νὰ θυσιασθῇ μυριάκις δι' ἕκαστον δάκρυ σας;

Καὶ κλίνας γόνυ εἰς τὴν γῆν,

— Ὁ Μοντεπελιέρους, εἶπεν, δὲν ἦτον ἐκ βασιλέων, εἶχεν ὅμως προτερήματα ἀντισταθμίζοντα τὴν καταγωγὴν του. Ἄν ἀντὶ παντός προτερήματος ἀρκῇ ἀπεριόριστος ἀφοσίωσις, ἂν ἀρκῇ καρδία ἐνθερμος, ἥτις θέλει φλέγῃ ὡς βωμὸς αἰωνίας πίστεως ἐν ᾧ ὅσα ὑπάρχει ζωὴ ἐν αὐτῇ, ἐγείρατέ με ἀπὸ τῆς θέσις ἱκέτου εἰς ἣν με βλέπετε, ὅστε μοι τὸ δικαίωμα νὰ κηρυχθῶ προστάτης σας ἐνώπιον θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, καὶ ἂν οὐ σᾶς σώσω τοῦ κινδύνου, ἀναλαβετε, ἂν θέλετε, τὴν ἐλευθερίαν σας.

— ὦ! σᾶς εὐχαριστῶ, ἀπεκρίθη ἡ Ἀννα, ὅτι ἐν τῇ ἐγκαταλείψει μου μ' ἐπαρηγορήσατε με λέξεις φιλίας, ὅτι εἰς τὴν πληγὴν μου ἐχύσατε βαλσαμον συμπαθείας. Ἀλλ' ἀρκεῖ δὲν πρέπει νὰ σᾶς παρασύρῃ παραιτέρω ἡ εὐγένεια τῆς καρδίας σας. Ἡ γενναιότης τὴν ἀπατᾷ ὡς πρὸς τὴν φύσιν τῶν αἰσθημάτων

της. Ἀφετέ με νὰ ὑπομείνω τὴν τύχην ἣν μ' ἐπέκλωσεν ὁ θεός.

— Λοιπὸν ἀπορρίπτετε τὴν πρότασίν μου μετὰ περιφρονήσεως, μετ' ὀργῆς ἴσως, διὰ τὴν τόλμην μου, εἶπεν ὁ Γοδοφρείδος με φωνὴν πλήρη δακρύων καὶ κλίνων τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν γῆν. Εἰπέτε μοι, ὦ! εἰπέτε μοι, ἀποφασίσατε περὶ τῆς ζωῆς ἢ περὶ τοῦ θανάτου μου.

— Πρὶν μοι ζητήσητε ἀπόφασιν, περιμένετε νὰ σᾶς ἐπανεέλθῃ ἡ ὥριμος σκέψις, νὰ ψυχρανθῇ ἡ καρδία σας, εἶπεν ἡ Ἀγνή.

— Νὰ ψυχρανθῇ! δὲν θέλει ποτέ ψυχρανθῇ, εἰμὴ μόνον εἰς τὸν τάφον! δὲν ἐγείρομαι ἀπὸ τὴν θέσιν ταύτην, ἂν δὲν λάβω ἢ τὴν μακαριότητα ἢ τὴν καταδίκην μου.

— Ἄφρον, ἐγέρθητι, εἶπεν ἡ Ἀγνή ἐντρομος. Ἐρχονται δὲν ἀκούεις;

— Ἔστω λοιπὸν, εἶπεν ὁ Γοδοφρείδος, θέλω ἐπαναλάβει τὴν ἐρώτησίν μου, ὅταν δὲν θέλετε ἔχει πρόφασιν διὰ νὰ σιωπήσῃτε!

Καὶ ἐμακρύνθη πρὸς ἄλλο μέρος τοῦ κήπου.

Μετ' ὀλίγον δὲ προσῆλθεν ἡ Ἰσαβέλλα, καὶ ἰδοῦσα εἰς τὰς παρεΐας τῆς Ἀγνῆς ἴχνη δακρύων, τὴν ἐνέκλεισεν εἰς τὰς ἀγκάλας της καὶ τὴν ἐφίλησε περιπαθῶς, τὴν σιωπηλὴν ταύτην ἐκφράσιν τῆς συμπαθείας της διδοῦσα, χωρὶς νὰ ἐξηγηθῇ ἢ νὰ ζητήσῃ ἐξήγησιν. Λαβοῦσα δὲ αὐτὴν ἐκ τῆς χειρὸς τὴν ὠδήγησεν εἰς τὸν οἶκον διὰ νὰ ἐτοιμασθῇ ὅπως ἐξέλθωσιν εἰς πανήγυριν ἣν τῇ ἐδίδεν ὁ Κιβιτάνος ἐκτὸς τῆς πόλεως. Ὅταν δὲ μετὰ ἡμίσειαν ὥραν κατήλθεν ἡ Ἀννα εἰς τὴν πρόσγειον αἴθουσαν, ὅθεν ἐγίνοντο συνήθως αἱ ἐκδρομαί, εὗρεν ἐκεῖ συνηγμένην λαμπρὰν συνοδίαν, ἥτις τὴν ἐδέχθη, ὡς ἔπρεπεν εἰς τὸν βαθμὸν της, μεταξὺ δ' ἄλλων τὸν Πετραλείφαν καὶ τὴν Ἀνναν, ἣν ἐνηγαλίσθη μετὰ φιλικωτάτης περιπαθείας, καθισθίσα πλησίον της. Περιέμενον δὲ ὅλοι τὸν Αὐθέντην, ὅστις κατὰ τὴν συνήθειάν του, μέχρις οὗ φθάσῃ ἡ στιγμή τῶν διασκεδάσεων, ἀπεπέρατου σπουδαίας ὑποθέσεις τῆς θέσεώς του εἰς τὸν παρακείμενον κοιτῶνά του, χρησιμεύοντα συγχρόνως κατὰ τὰς ἐξείς τῶν χρόνων ἐκείνων καὶ εἰς γραφεῖον καὶ εἰς δωμάτιον ἰδιαιτέρων ὑποδοχῶν. Τέλος μετὰ ἐν τέταρτον ἐξηλθεν ὁ Βιλλαρδουῖνος μετὰ μόνου τοῦ υἱοῦ τοῦ Γοδοφρείδου, καὶ ἀφ' οὗ ἐσφιγξεν εἰς τὰς χεῖράς του τὰς χεῖρας τῆς Ἀγνῆς καὶ τῆς Ἀννης, διευθύνθη ἀμέσως πρὸς τὸν Πετραλείφαν, φιλοφρονέστερος γινόμενος πρὸς αὐτὸν, ἴσως ὅπως μὴ τὸν ἀφήσῃ νὰ αἰσθανθῇ ὅτι ἡ παρουσία τῆς Ἀγνῆς καθίστα τὴν θέσιν του δευτερεύουσαν.

— Εἰσθε ἴσως ἀνυπόμονος, Ἐνδοξότατε, τῷ εἶπε. Λυποῦμαι ὅτι περιμένετε, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐλθῇ ὁ κύριος Κιβιτάνος ὅστις θὰ μᾶς ὁδηγήσῃ.

— Ὅταν εἶμαι πλησίον τῆς ὑμετέρας Ὑψηλότητος, πιστεύσατέ με, ἀπεκρίθη ὁ Πετραλείφας, ὅτι δὲν ἔχω χαμίαν ἀνυπομονησίαν. . . Ἐκτὸς ἴσως μίᾳ καὶ μόνῃς, ἐπρόσθεσεν ἔπειτα μετὰ μικρὰν σιωπὴν.

— Ποίας;

— Νὰ ἰδῶ τετελεσμένον τὸ σχέδιον περὶ οὗ ὡμι-

λήσαμεν εἰς Γόρτυνα. Βεβαίως ἐν μέσῳ τῶν πολλῶν καὶ μεγάλων ἀσχολιῶν της, ἡ ὑμετέρα Ὑψηλότης δὲν εὔρε καὶρὸν ν' ἀναφέρῃ ἀκόμη αὐτὸ εἰς τὸν Γοδοφρεῖδον.

Ὁ Βιλλαρδουῖνος ἐμειδίασεν.

— Εἶδετε, εἶπεν, ὅτι ἤμην εἰς τὸν κοιτῶνά μου μόνος μὲ τὸν υἱόν μου. Τὸ ἀντικείμενον τῆς συνδιαλέξεώς μας ἦτον τοῦτο.

— Τοῦτο! εἶπεν ὁ γέρον, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐκπινθηροδόκησαν. Καὶ τί λέγει ὁ Γοδοφρεῖδος λοιπόν;

— Ὁ Γοδοφρεῖδος, εἶπεν ὁ Αὐθέντης, εἶναι παράδοξος εἰς τοὺς τρόπους του. Ἦναι ἐξ ἐκείνων οἷτινες ἀκούουσι καὶ δὲν λέγουσι. Δὲν ἤξεύρω ποῦ ἔλαβε τὸν χαρακτήρα τοῦτον.

— Ἐγὼ ἤξεύρω, ἀπεκρίθη ὁ Πετραλεῖφας γελῶν.

— Τῷ εἶπον, ἐξηκολούτησεν ὁ Βιλλαρδουῖνος, ὅτι ἐπιθυμῶ νὰ τὸν ἰδῶ νὰ ἐκλέξῃ τὸ ζυγόν, ὅτι ὅλα ἡμῶν τὰ συμφέροντα ἀπαυτοῦσι αὐτό· ὅτι εἶναι μὲν ἐλεύθερος εἰς τὴν ἐκλογὴν του, ἀλλ' ὅτι μακρὰν, νομίζω, δὲν πρέπει νὰ τὴν ζητήσῃ, διότι καὶ ἂν ᾔθελε περιέλθῃ ὅλην τὴν ἀνατολὴν καὶ ὅλην τὴν δύσιν, δὲν δύναται οὔτε εὐγενεστέραν οὔτε ὠραιότεραν νόμην νὰ εὔρῃ ἀπὸ τὴν κοσμοῦσαν σήμερον τὴν Πελοπόννησον διὰ τῆς παρουσίας της καὶ ἧς πρέπει νὰ προσπαθῇ νὰ κερδήσῃ τὴν συγκατάθεσιν. Ἀφ' οὗ δὲ μὲ ἤκουσεν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους χωρὶς νὰ μὲ διακόψῃ, μοι εἶπε τέλος ὅτι μ' εὐχαριστεῖ διὰ τὴν πεφωτισμένην φιλοστοργίαν μου, μοι ἐζήτησε τινὰς ὥρας σκέψεως, καὶ μ' ὑπεσχέθη αὐριον τὴν ἀπόκρισιν. Ὁ Γοδοφρεῖδος θέλει νὰ φαίνεται πάντοτε ἐνεργῶν κατ' ἰδίαν κρίσιν καὶ ὄχι κατ' ἄλλων, οὔτε κατὰ τὴν ἐδικήν μου. Διὰ τοῦτο ἡ ὑποτιθεμένη αὐτῇ σκέψις.

— Αὐριον λοιπόν, εἶπεν ὁ Πετραλεῖφας, ἐπέπρωτο καὶ ἡ παρουσία τοῦ αὐτοκρατορικοῦ στόλου νὰ δώσῃ περισσοτέραν ἐπιστημότητα εἰς τὸ αἶτιον συμβάν.

Ταύτην τὴν στιγμὴν ἐπληρίασεν εἰς τὸν Βιλλαρδουῖνον ὁ Ἐπίσκοπος Ὡλένης, καὶ ὁ Πετραλεῖφας ὠφεληθεὶς ἀπὸ τοῦτο ἐλαχρύνθη καὶ προσήλθε πρὸς τὸν Γοδοφρεῖδον, ὅστις τὸν ἐδέχθη περιχαρῶς, καὶ συνδιελέχθη μετ' αὐτοῦ καθ' ὅλον τὸ διάστημα μετὰ πολλῆς εὐθυμίας, ἥτις ἐράνη ἀριστος οἰωνὸς εἰς τὸν ἐμπειρον Πατραλεῖφαν.

Τέλος δ' ὁ Κεβιτάνος ἦλθε, καὶ ὠδήγησε τὴν αὐθεντικήν συνοδίαν εἰς τὴν ἐορτὴν, ἧς ἀνωτέραν κατὰ τὴν πολυτέλειαν καὶ τὴν φιλοκαλίαν δὲν εἶχον ἀκόμη ἰδῇ οἱ τόποι ἐκεῖνοι, ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἐλησμονήθησαν αἱ μεγάλαὶ ἡμέραι τῶν ἀρχαίων ἀγώνων. Ἱπποτικοὶ ἀγῶνες, ἀγροτικοὶ χοροὶ, συμπόσια ὑπὸ αὐτοσχεδίους σκιάδας, τίποτε δὲν ἔλειπε, καὶ ὁ Πετραλεῖφας διὰ ἄκρου τοῦ ὀφθαλμοῦ παρακολουθῶν ὅλα τὰ κινήματα τοῦ Γοδοφρεῖδου, τὸν ἐβλεπε πλήρως ἐλπιδῶν, ἀπονέμοντα μὲν ἀναμφιβόλως εἰς τὴν Ἀγνὴν τὰς ὀφειλομένας περιποιήσεις, αἷτινες διὰ τὸν ζηλότυπον γέροντα οὐδεμιᾶς ἀνησυχίας πηγὴ ἐδύναντο νὰ εἶναι, ἀλλὰ συγχρόνως μεγίστην καὶ φιλοφρονεστικότητα ἐπιδεικνύοντα καὶ πρὸς τὴν Ἄνναν προσπάθειαν. Τέλος ἡ εὐωχία διελύθη πρὸς τὸ ἐσπέρας, καὶ κατὰ τὴν

ἐπιστροφὴν ὁ Βιλλαρδουῖνος ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς συνοδεύοντας αὐτὸν ἱππότες καὶ προύχοντας,

— Ἡ Αὐτῆς Ἐκλαμπρότης, εἶπεν, εὐηρεστήθη νὰ ἐξέλθῃ αὐριον εἰς θῆραν ἐν συνοδίᾳ ἡμῶν, καὶ μοι ἐπέτρεψε νὰ σᾶς προσκαλέσω, κύριοι, νὰ τὴν ἀκολουθήσῃτε. Μίαν ὥραν μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου θέλετε συναχθῆ εἰς τὴν οἰκίαν μου.

— Αὐριον λοιπόν, ἐπανέλαβεν ὁ Πετραλεῖφας σφίγγων ἐκφραστικῶς τὴν χεῖρα τοῦ Βιλλαρδουῖνου.

— Αὐριον, ἀπεκρίθη ἀπαθῶς ὁ Αὐθέντης.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΔΙΑΔΟΣΕΩΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

(Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ.)

ὑπὸ Κ. Π.

Τὴν πτῶσιν τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ θρησκευματος προπαρασκευάσαν πόρρωθεν αὐταὶ τῶν Ἑλλήνων οἱ σοφώτεροι ἄνδρες. Οἱ ἄνδρες οὗτοι, ἐκπαλαὶ συναισθανόμενοι τὸ ἐνδεές τῆς πατρίου αὐτῶν θρησκείας καὶ λατρείας, ἀπειτόλημταν νὰ ἀντιταξῶσι τὴν ἐπιστήμην εἰς τὴν πίστιν καὶ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν φιλοσοφικῶν ἐρευνῶν καὶ θεωριῶν τοῦ Σωκράτους καὶ τοῦ Πλάτωνος κατέστη πρόδηλος ἡ ἐχθρική τῆς ἐπιστήμης πρὸς τὴν λατρείαν διάθεσις. Ἐκτοτε οἱ μὲν ἐπεχείρησαν νὰ καταδείξωσι τὰς ἐλλείψεις τοῦ ἐπικρατοῦντος συστήματος διὰ τῶν ἀρχῶν ὑψηλοτέρας τινὸς θρησκευτικῆς θεωρίας, οἱ δὲ ἠγωνίσθησαν νὰ συμβιδάσωσι μετὰ τῆς φιλοσοφίας τὸ καθαρώτερον μέρος τῶν κοινῶν δογμάτων, διὰ τῆς ἀληγορικῆς αὐτῶν ἐρμηνείας. Καὶ ἐπειδὴ εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα δὲν ὑπῆρχεν εἰδικὴ ἱερατικὴ τάξις ἐπιτετραμμένη τὴν φύλαξιν τῆς καθαρότητος τοῦ πατρίου δόγματος, τὸ πλῆθος δὲν ἠδύνατο νὰ διαφύγῃ ἐπὶ πολὺ τὴν ἐπιρροὴν τῶν καινοτομιῶν τούτων. Βραδύτερον δὲ, ἐπὶ τῶν Μακεδονικῶν χρόνων, συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐξασθένειν τοῦ ἐθνικοῦ δόγματος ἡ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὑπὸ τῶν Πτολεμαίων ἐπιτραπεῖσα μεγάλη εἰς τὰς ἐπιστημονικὰς μελέτας ἐλευθερία καὶ προσασία. Ἡ Ἀλεξανδρεῖα ὑπῆρχεν ὡς ἐκ τῆς θέσεώς της, τὸ κέντρον τοῦ ἐμπορίου τριῶν τοῦ κόσμου μερῶν. Ἡ ἐν αὐτῇ ἐπιμιξία διαφόρων ἐθνῶν καὶ συνδρομὴ ποικίλων ἰδεῶν καὶ θεωριῶν παρήγαγε βαθμυδὸν καὶ κατ' ὀλίγον τὴν ἰδιάζουσαν ἐκείνην συγχώνευσιν ὅλων τῶν δογμάτων καὶ ὅλων τῶν αἰρέσεων ἥτις μικρὸν προηγήθη τῆς ἐντελοῦς καταλύσεως τῶν ἀρχαίων θρησκευμάτων· αἱ δὲ συχναὶ σχέσεις τῆς Ἀλεξανδρείας μετὰ τῆς ἰδίας Ἑλλάδος διευκόλυναν τὴν εἰσόδον τοῦ φιλοσοφικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ τούτου τῆς συγχωνεύσεως ἥτοι ἀδιαφορίας συστήματος εἰς τὰς κυριώτερας Ἑλληνικὰς πόλεις.

Συνετέλεσε δὲ προδήλως εἰς τὴν πτῶσιν τοῦ ἀρχαίου τῶν Ἑλλήνων θρησκευματος καὶ ἡ πολιτικὴ παρακμή. Καὶ πρῶτον αὐτῇ τῶν Ἑλλήνων ἡ περὶ